

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhatalomban lévőre:	
Egész évre	18 kor.
Hogyedévre	4 "
Helyben káskor kezdve:	
Egész évre	20 kor.
Hogyedévre	5 "
Világra postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hogyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hó 25-én
Ezen nap utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhatalom:
Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kizárólag visszadánom
vagy megvásárolás nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
kiadóhatalomhoz intézendők.

Egyes adatok ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, nov. 28

Forongás a szabadelvű klubban.

— Válságos hírek. —

A szabadelvű klubban tegnap este nagy forrongás volt *Fejérváry* ismeretes *»előzékenységből«* való nyilatkozatáért. Különösen a volt nemzeti pártiak követelték, hogy véget kell vetni *Fejérváry* alkotmányellenes viselkedésének.

Szell Kálmán csillapította őket, mondván, hogy *Fejérváry* bizonyára kimagyarozza szavait és elküldte hozzá *Lukács* László pénzügyminisztert, hogy jöjjön ma a Házba és jelentse ki, hogy nem jól magyarozták szavait.

Fejérváry azt felelte *Lukács*nak, hogy nem von vissza semmit; amit mondott fenntartja és ha nem tetszenek szavai, *késsz levonni a konzekvenciákat*.

Szell Kálmán ezt megludván azt felélte, hogy akkor ő fogja dezavualni a Házban *Fejérváry*t.

Szell álláspontján volt *Andrássy* Gyula, *Tivadar* s a legelőkelőbb szabadelvűek. Ma reggel a Házban *Lukács* miniszter kapacitálta *Szell*t, hogy ne dezavualja *Fejérváry*t, ne idézze fel a miniszterválságot, esetleg kormányválságot. *Fejérváry*-ról biztosan tudja, hogy nemsokára

nyugalomba akar menni. Ez volt az előzménye *Szell* mai kijelentésének, melynek válságos következményei lehetnek.

Fejérváry *nem jelent meg* a mai ülésen.

Egy felszámolás.

(K. Ö.) Sok egészséges alapítás válságának és bukásának az oka az a nálunk gyakorlattá kifejlődött üzleti eljárás, hogy vállalatunk az alapszabályilag körülírt üzletkört önkényüleg túllépték.

A hirtelen meggazdagodás vágya szállta meg az embereket, a spekuláció ördöge, mely ösztökélte és hajtotta a kedélyeket az inkorrekttség útján az arany borju oltára elé. Az áldozat a nagyközönség, mely részvényeket jegyzett, abban a hiszemben, hogy hecsületes üzletkezelés mellett tisztességes jövedelemben lesz részők.

A közgazdasági fellendülésről pedig annyit hallott mindenki, hogy senki sem kételkedett egy jobb gazdasági jövő hajnalhasadásában.

Mennyi csalódás, mennyi köny és mennyi átok kísérte ezt az agyondicsért közgazdasági fellendülést!

Szánalmas vergődéseknek, felszámolásoknak és bukásoknak vagyunk szemtanúi. A kapzsiság és haszonvágy busás nyereséget vág zsebre, a jóhiszeműség pedig a tönk szélére jut.

Mindezeket pedig azért mondjuk el, mert a hirhedtté vált *»Magyar Ipar- és*

Kereskedelmi Bank«, melyet általában a *Tisza-bank* néven ismerünk, ma fog felszámolni. Ez a felszámolás egy nagyon szomorú korszak jellemző tünete. A magyar ipar és annak fellendítése érdekében egy *»drága«* érdekcsoportot hizlaltunk, mely közgazdasági tevékenységét hangoztatva, a magyar államot és a nagy közönséget félrevezette. A részvényesek pénze eluszott, de legyen elég erkölcsi bátorságunk szánom-bánomot mondani, — mikor elvitathatlan tényekkel állunk szemben.

Maga az állam járjon legelől. Az állam adott a *Tisza-bank*nak külön törvényt, a legmesszebb menő állami kedvezményeket, sőt mikor a bank ügyei már lejtőre jutottak, másfél millió kölcsönt (valószínűleg kamatmentesen.) *Lukács* pénzügyminiszter szerint ez a másfél millió nem vészelt el, hanem vissza lett fizetve. De hát ez nem elegendő. Az állam, mely valamely vállalatot törvényes kedvezményben részesít, köteles ennek a vállalatnak üzletkört ellenőrizni. Vajjon alapszabályszerű üzletkezelést folytat-e, mely az állami kedvezményekre érdekesíti.

Már pedig a *»Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank«* kedvezőtlen állapotát nem most kezdik feszegetni. Régen csiripellek erről a verebek. Es mikor minden *»szurnaliszta«*, ki közgazdasági híreket ollóz valamely szerkesztőségi irodában, tudott erről a panamáról, vajjon az államfinancziák öre, a pénzügyminiszter ne tudott volna róla. Ez hihetetlen. Ha pedig tudott, akkor kötelessége lett volna

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az elveszett regény.

Irtá: I. Zangwill.

Louis Maunders névtelenül írt egy regényt, amelyet számos barátja és ismerőse olyan értékesnek tartott, mint valami főnyereményt. Louis Maunders olyan szerény volt, hogy nem bízott a saját ítéletében, s így nagyon örült, hogy barátai sokra becsülik a művét. Ez buzdította őt. A regény kéziratát mindig magával hordta egy nagy irat-táskában, s amikor csak volt egy percnyi ideje: azonnal munkához látott. Még az omlibuszon is megtörtént vele, hogy a kalaszról teljesen megfeledkezve firkái kezdett. A regény tartalma szomorú, szikálat volt, mert Louis még csak huszonegy éves volt. Nem akart az életéről oly rózsás képeket rajzolni, amint a legtöbb novellairó fest, hogy a közönségnek tetssek. Irózott a szerencsés befeljesztől! Ugy vélkedett, hogy a való életben egy történet sem végződik szerencsésen, mert minden ember történetének halál a vége. Könyvében némely annyira keserű dolgot mondott az életéről, hogy ha csakugyan léteznék ez az élet: remegő szívvvel olvasák Louis könyvét. Ami a halált illeti: Louis szerint a halál nem is érdemelte meg, hogy roghaljunk miatta. A természetről nagyon is fen-

hőző fontoskodással nyilatkozott, a *»Sors«* ról meg éppen tiszteletlen kifejezésekkel emlékezett meg. A hőseivel kigonyoltatta a sorsot s mindent egybevetve úgy látszott, hogy nagy hajlandósága van a májbajra, — akár csak mint valami modera kiadásu *Prometheus*-nak. Azt hirdette, hogy az egyetlen földi békeség abban áll, hogy fityyet hányjunk a sorsnak, s becézgetéseit és csapásait egyforma megvetéssel fogadjuk. A filozófus lélek Louis szerint még azt is cynikus vigyorgással nézte, ha a végrehajtó az egész bolygó-rendszert elárverezné.

Ezek az eszmék Maunders regényében nagy, tragikus erővel voltak kifejtve s a szerző már előre örült annak a napnak, mikor a könyv megjelenik s az összes lapok írják róla. Azalatt a tényvel, hogy a barátai oly sokra becsülik a nézetét, nagyon meg volt elégedve, mert azt látta belőle, hogy jól megválogatta a társaságát, s hogy a barátai nagyon művelt emberek. Egyáltalán nem tartotta valószínűnek, hogy ezzel a regénnyel megalapítja a szerencsét. Sietett tehát a munkájával, amelyen már csak simitania kellett egymást. Mikor már ennyire jutott, egy bérkocsiban feljuttatta a kéziratot. Mikor ezt észre vette, oly dühös volt, hogy már nem is volt az eszénél. Dühöngött, mint az örült, s annyira magánkívül volt, hogy későbbi használatra még föl se jelezte a dühös érzelmeit. A rendőrséghez futott, de a felügyelő azt mondta, hogy a bérkocsisok a kocsiban felejtett

holmik közül csak az értékes tárgyakat szolgáltatják be a rendőrségnek. Hirdetéseket közzét a lapokban, sőt még a *»Viszhang«* detektív-irodához is fordult, de a *»Viszhang«* sem adott neki választ. Némely rossznyelvű új-ág egyenesen hazugnak nevezte őt, egy elterjedt érczlap pedig *»A bérkocsi titka«* címet adott az elveszett regénynek. Az egész dologban az volt a legbosszanóbb, hogy a könyv ez ingyen reklám ellenére sem került meg, noha ez a reklám legalább is két kiadást biztosított volna neki. Es Maunders sokkal jobban kétségbe volt esve, hogysen másikat írt volna helyette. Hónapokig kétségbeesve járt-kelt. Ezész lelkét abba a könyvbe öntötte, amely elveszett. Gyászolta az eltűnt kéziratot, s a leghátrább módon magasztalta kiváló tulajdonságait. Evékig hű maradt a könyv emlékéhez. De idővel a legszenvedélyesebb bánat is enyhült; Maunders néhány évi tuskomorság után összeszedte magát és kritikus lett.

Rendkívül éles hangon nyilatkozott mindenki s bár gondosan óvakodott attól, hogy csak legkisebbké dolgot is alkosson, csakhamar nagy hírnévre tett szert a szigorú-ága miatt. Csatlakozott az *Acadæum* törzskarhoz s ebben a folyóiratban mejelent cikkeit az előfizető nagy tisztelettel, a szerzők pedig reménytelten és remegéssel olvasták. Maunders kritikája nagyon felfűző volt, még az *Acadæum*hoz képest is, amelynek pedig ez volt az üzleti jelszava: *»Kritikai cikkekben a legjobbat adjuk, —*

a bankkal szemben a törvények értelmében eljárni. Az állami kedvezményeket azonnal megvonni, a mint meggyőződést szerzett arról, hogy a bank válságos állapotának éppen az az oka, hogy az 1890. évi XIV. t. czikk rendelkezéseinek kikerülésével külföldi kalandokra indult. Nevezett törvény ugyanis csak annak a banknak adja a kikötött kedvezményeket, mely főcéljával a magyar korona országaiiban új iparágak létesítését és meghonosítását és a már létezők fejlesztését és segítését tekinti.

A Tisza-bank kijátszotta a törvénynek ezt a rendelkezését és megalapította az »Etoile Roumaine« petroleum vállalatot. Miért? Nagyra várásból és kapzsiságból. Ebbe aztán bele is bukott. A petroleum üzletnél veszített a bank 19 és fél millió koronát. Bir azonban aktívái között 10 millió korona értékű petroleum részvényt, melyek azonban — fabatkát sem érnek.

Egy ily nagy vállalatnak a megalapítása, mint a milyen a román petroleum üzlet, nem megy titokban. Ezt nyilvánosan, hosszabb időn át szokták előkészíteni. Ha a magyar állam annak idején a törvényre való hivatkozással ennek az alapításnak elejét veszi (amint az törvényes kötelessége lett volna), nem kompromittálta volna a magyar iparfejlesztést idebenn és a külföldön és nem adott volna a magyar tőkevállalkozásnak halálos dőlést.

Ez egyúttal a tanulság, melyet a mai felszámolásból levonunk.

Csongrád képviselőküldési joga.

A hivatalos lap tegnapi száma a következőket közli Csongrád város képviselőküldési jogának felfüggesztéséről: Csongrád város választókerületében a múlt évben országgyűlési képviselővé megválasztott Baross János választása kérvénynyel támadtatván meg, ez a választást a magyar királyi Kuria az 1898. évi XV. törvényczikk alapján érvénytelennek nyil-

vánította. E kuriai ítélet folytán a képviselőház az idézett törvény 137. §-a értelmében az említett választókerületben vizsgálatot rendelt el s az ügyre nézve a folyó hó 14-én tartott ülésében elhatározta, hogy Csongrád város választókerületének képviselőküldési jogát a most folyó országgyűlés tartamára felfüggeszti.

Vilmos császár beszéde.

Németország most ama hatalmas beszéd benyomása alatt áll, melyet Vilmos császár Krupp temetésén mondott és a mely valóságos hadüzenet a szocialistáknak. Az összes konzervatív lapok azt követelik, hogy hozzanak szigorú törvényes intézkedéseket a szocialisták garázdálkodása ellen. Nem üríthető tovább — írja egy tekintélyes berlini lap — hogy ezek a fenevadak büntetlenül gázoljanak az emberek becsületében. Annyi bizonyos, hogy a »Vorwärts« alapítvány leleplezése sokat ártottak a szocialisták ügyének.

Osszeesküvés Portugáliában.

Portugáliából néhány nap óta mindenféle kalandos hírek keltek szárnyra. Alkalmat erre a híresztelésekre az a körülmény adott, hogy a király már jó ideje távol van országától, otthon pedig a regensséget a királyné viszi, a kit a napokban eskettek fel az országgyűlés előtt. Párisból azt is jelentették, hogy a király anyja hirtelen hazautazott Portugáliába, mert otthon baj van. Alighog arisztokraták és főtiszték összeesküdtek arra, hogy a királyt távollétében detronizálják. Hogy eme hírekből mi igaz, azt most még nem igen lehet megmondani. Hivatalosan valótlannak mondják azokat. Jellemző egy madridi lapnak az a jelentése, hogy a Lissabon előtt állomásozó angol hajók legénysége ellen a portugál lapok izgatnak és felbujtják a lakosságot, hogy támadják meg az angolokat, ha partra akarnának szállani.

A megsértett követ.

Angol lapok szerint a román kormány kifogást emelt az angol kormánytól az ellen, hogy egy barátságos hatalomnak a diplomáciai képviselőjét megbüntetik kormányának bel-

politikája miatt. (A londoni román követet az új lordmayer tudvalegőleg nem hívta meg a banketjére.) A lordmayornak következképp az orosz nagykövetet nem kellett volna meghívnia, mert Oroszország a zsidókat jobban és régebb idő óta üldözi, mint Románia.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 28.

Elnök: gróf Apponyi Albert.

Napirend előtt

Nessi Pál erős támadást intéz a honvédelmi miniszter ellen, aki róla azt állította, hogy a kolozsvári utczagyerekeket izgatta a Gotterhalte ellen. (Mozgás a szélsőbalon.) Aki azt állítja róla, az hazudik. A miniszter tegnapi kijelentéseit visszautasítja. (Viharos éljenzés a szélsőbalon.)

Elnök: Jelenti, hogy Mezőssy Béla és Rátkay László szót kértek napirend előtt a miniszter tegnapi kijelentése tárgyában.

Fejérváry előzékenysége.

Mezőssy Béla: A honvédelmi miniszter tegnap olyan kijelentéseket tett, amelyeket megtorlatlanul hagyni nem lehet. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.)

Madarász József: Nem szabad!

Mezőssy: Czéludatosan egy arczpirító vátat vágott a Ház szemébe. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.) Azt állította, hogy csupán előzékenységből hajolt meg a Ház határozata előtt. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Kubik: Így kell beszélni egy alkotmányos miniszternek?

Mezőssy: Es mikor Rátkay megadta az aranyhidat, hogy a sérelmet jóvátehesse, akkor megisméltette ezt a kijelentését, sőt még súlyosbította is. A miniszter a kamarilla szellemében szólott. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Az ellezék megfojja torolni a miniszter eljárását a katonai javaslatoknál. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.)

Lengyel: Akkor mit fog csinálni?

Mezőssy: Ha van elienzék, úgy ez a miniszter egy katonát sem fog kapni. (Ugy van! a szélsőbalon.) Az elnök tegnap olyan kijelentést tett, mely megóvta a Ház tekintélyét.

sanki sem versenyezhet velünk! Maunders annyit vágott és nyuzott Marsyason, hogy végre Appolónak is elfogadta a világot.

De legszívesebben hánt a regényírókkal. Művészeti ídáljai, amelyeket neki persze nem kellett követnie, a lehető legmagasabbak voltak s a-jaj volt a boldogtalan szerzőnek, aki azt hitte magáról, hogy irodalmi és művészeti hajtama vanok. — Maunders bebizonyította róla, hogy nincs egyebe, csak tolla és tintaja. Különös s igorussággal hitte meg Maunders a fiatal szerzők műveit, amelyeknek afekált stíljéről és éretlen eszméről nagyon kegyetlenül nyilatkozott. A legfényesebb kritikát akkor írta, mikor kiméltetlenül szétszedett egy könyvet, amelyből szinte gözblgött a fiatalos éretlenség és őszinteség; a szerző fényes bizonyítványt állított ki arról, hogy sejtelve sincs az életéről s mégis a legvakmerőbb cynizmus ragyogott az egész könyvben.

A kritika megjelenése után egy hét múlva Maunders fölkereste a legrégibb és legjobb barátja s felvilágosítást kért tőle.

— Hogy érted ezt? — kérte Maunders?

— Mikor elolvastam azt a lesújtó kritikát, amit A sors butaságáról írtál, azonnal megvettem azt a könyvet.

— Micsoda? — Megvetted, miután szét-szedtem s bebizonyítottam, hogy semmi egyéb mint a régi, romlott és rothadt eszmékkel ügyetlenül megtöltött kolbász?

— Igen, — válaszolt a jó barát kissé félénken, — mert őszintén megvallva, én min-

dig azokat a könyveket veszem meg, amelyekről te ily lesújtólag írsz. Es egész sereg ember van, aki úgy tesz, mint én. Tudod, mi egyszerű, közönséges, műveletlen emberek vagyunk s biztosan tudjuk, amit te dicsérsz, az nekünk nagyon magas és érthetetlen, míg ellenben, amit lehordasz, az épen jó nekünk. Es éppen ezért tiszteli és tanulmányozza annyira a nagy közönség a te kritikádat. Te vagy a mi irodalmi pásztorunk és mentorunk. A te megvetésed nekünk utmutató, a te dicséreted pedig Index expurgatorius. Ha te nem volnál, akkor mi bizonyosan eltévednénk az új könyvek sűrű rengetegében.

— Ez tehát az én évek során folytatott fáradságos bírágatásaimnak egész eredménye, — sóhajtott az Academia kritikusa. — Folytassa tovább, uram!

— Nos, elmondom azt is, hogy tulajdonképen miért jöttem. Ha nem esal az emlékezőtehetségem, akkor A sors butasága semmi egyéb, mint a te regényed, melyeket évekket ezelőt elvesztettél.

— Micsoda! — szisszent föl a kritikus — az én elveszett gyermekem? Lehetetlenség!

— De igen, — válaszolt a jó barát — a második fejezetben ismerem rá, ott, ahol a hős az ifjabb nemzedékét a régi földben kivész friss földieperhez hasonlítja. Nagyon emlékszem rá, hogy ezt a fejezetet fölolvastam nekem.

— Istenem! — kiáltott föl a kritikus — most már tudom, hogy miért tartottam ezt a

könyvet lopott jószágaak! Olvasás közben mindig éreztem, hogy én ennek a könyvnek minden mondatát olvastam már valahol.

— Remélem, hogy le fogod leplezni a tolvajt!

— Ugyan hogy leplezném le? Hiszen akkor be kellene vallanom, hogy én irtam ezt a könyvet! Hogy olyan dühösen legyaláztam, az még nem volna baj. Erre azt mondanák, hogy jó tréfa, vagy ritka szerénységre vall. De én egy ilyen nyomorult, megbukott fércmunkának a szerzőségét csak nem vállalhatom el.

— Bocsánat, — szólt a jóbarát — az a könyv egyáltalán nem bukott meg. Sőt ellenkezőleg, nagy sikert aratott. Nagyon sokat eladtak belőle... Bocsáss meg, de tudod, hogy mi ennek a magyarázata. A te kritikád után őrlöten kapós lett az a könyv. Mőta a kritikád megjelent, azóta éjjel-nappal nyomtatják a könyvet s mégse tudnak belőle eleget készíteni. Nem szabad megengedned, hogy az a tolvaj vagyont szerezzen a te munkáddal. Ez valóságos véték volna.

A nagy kritikus föl is kutatta tehát a tolvajt. S megosztották a nyereséget. S aztán a tolvaj, aki épen olyan buta, amilyen gaz volt, még egy könyvet írt, — ezuttal egészen a saját fejéből. És a kritikus lecsepült. S aztán megint osztottak a nyereségen.

(Viharos helyeslés a jobboldalon.) Ha a honvédelmi miniszter tiszteli a Házat, akkor bocsánatot fog kérni a rajta esett sérelmért. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Rátkay László: Ha a miniszter úgy paczkázik a Hazzal, akkor hogyan lehet kezébe bízni a véderőt. Kérde, hogy alkotmányos miniszter ül-e a honvédelmi miniszteri székben, vagy egy tábornagy? (Zaj) Felkiáltások a szélsőbalról: Tabornagy! Ugyanezt sérdi a felelős kormánytól. Addig, míg a miniszter nem ad elégtételt, az ellenzék nem tárgyal vele. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Szell nyilatkozata.

Szell Kálmán: A kormánynak nincsen kivételes kötelessége állást foglalni oly kérdésben, amelyek a Ház ügyét képezik. A mentelmi kérdésben Plósz nyilatkozott. A mi Fejérváryt illeti, kijelentette ő tegnap, hogy megkapott a Ház tekintélye előtt, amikor a Nesi-ügyben eljár. (Zajos helyeslés a jobboldalon, ellentmondások a szélsőbalon.) Rátkay egyenes kérdést intézett hozzá, mondja meg, hogy Fejérváry mint tábornagy, vagy mint miniszter ül-e itt. Kijelenti, hogy mint felelős miniszter ül itt. (Zajos ellentmondás a szélsőbalon.)

Felkiáltások: Nem látjuk. Az ellenkezőjét tapasztaljuk. (Zaj.)

Szell: A maga alkotmányos következtetéseivel, a felelősségnek teljes tudatával és így és akként tekintette magát és tekintette a Ház is. Ami tegnapi nyilatkozatát illeti, egyenesen előrebecsülte Fejérváryt, hogy ő teljesen helyes és a maga részéről helyesnek ismeri el, hogy a Ház felelősen őrzi a maga mentelmi jogát. Azt is mondta, hogy ő a Ház ezen intézkedése előtt meghajol. (Nagy zaj az ellenzéken. Felkiáltások: De kötelessége!)

Kubik: Nem mondta! (Zaj.)

Szell: Itt van előtte a beszéd. Igenis mondotta. (Ellentmondások a szélsőbalon.) Tény az, hogy meghajolt, mert a Ház határozatát végrehajtotta.

Thaly: Csak előzékenységből.

Szell: Kijelenti, Fejérváry nem akarta magát ellentétbe helyezni a Ház határozatával, (Zajos ellentmondások a szélsőbalon.) a Ház határozatát végrehajtotta. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Kéri válaszában tudomásul vételét. (Helyeslés a jobboldalon. Zajos ellentmondás a szélsőbalon.)

Elnök: Több fejszólatás a napirend előtt nem lévén, a Ház tegnapi határozata értelmében a zárt ülést elrendeli.

(A karzatot kiürítették, az újságírók is kivonultak.)

A zárt ülés.

Elnök: Tallán Béla.

Jelen vannak: Ney és Bayer műszaki tanácsosok.

Thaly Kálmán: Nem akar kiterjeszkedni az összes hibákra, mizeriákra, a szerencsétlen építkezésre, az országnak rosszul megválasztott helyére. Ezt annak idején ugyanis eleget elemezték. De ha már meg van a pótolhatatlan baj, legalább tegyük lakályossá a Házat. Mióta ebbe a Házba járnak, köhögés kínozza valamennyit. (Ugy van! a szélsőbalon.) A külső hibák: A bejárat oly keskeny, hogy a gyalogjárókat minden kocsi legázolhatja. Külön bejáratot követelnek. A ruhatár légvonatos, valószínűleg tyukketrecz. Amíg az ember 112 lépcsőn feljut, elkopik az ember lába. 450 képviselő részére alig van 2 em-lőgép. Csupa grádics és folyosó az egész épület.

Az ülésterem egészen szűk, alól fűtenek, felül léghuzam. A fűtés egyenetlen. Az előki pupitus nagyon magas, lejjebb szállítandó, az ülésterem órája olyan mint egy nagyított zsebóra, ennek fehér lapjára fekete számok kellenek. A boltívek alatti padhelyeket kifogásolja, a karzaton már a második sorban nem lehet látni. Kifogásolja a buffé gazdságát. A buffé bérletre pályázatot kellene hirdetni, hogy legalább hamis élel ne kapjanak.

Thaly további beszéde folyamán az ülések idejének megváltoztatását is szóba hozta. A többség ezt hevesen ellenezte, mire Thaly kijelentette, hogy neki a változtatás közömbös, ő aláveti magát mindenben a Ház határozatának.

Papp Zoltán kifogásolja az üléstermet, mert a nyilvánosság gátolva van. A karzat 2 ik sorából már nem látni. Az elnök szavaiból semmit sem lehet hallani. A karzat feljárója rossz. Parlamenti bizottság kiküldését kéri, mely elhatározza, hogy a boltívek lebontassanak és a karzat gyökeresen átváltoztassák.

Holló Lajos: Az épület részleteiben kifogásolható ugyan, de a maga egészében impozáns. Ezredeként át hirdetni fogja a magyar parlamentáriumot! Kikél amiatti, hogy esős, havas időben meg sem lehet közelíteni. A délutáni ülésnek ellene van. Követeli, hogy a főbejáratot használják.

Szell Géza: Helyteleníti, hogy nincs magyar szellem a Házban. A biztosoknak és szolgáknak nincs magyar ruhája. (Ellentmondások). Mindenki láthatja, hogy szalonkabátban járnak.

Szivák Imre: A maga részéről a nyilvánosság kérdését tartja legfontosabbnak és ezt a kérdést oldották meg legszerencsétlenebbül. Nem szeret szubjektív dolgokkal foglalkozni, de a bejutás nagyon nehéz és rossz.

Apponyi Albert reflektál a felhozottakra. Hogy befejezett tényekkel áll a Ház szemben, az csak az architektúrára szorítkozik. Minden másban próbálkozás folyik. Az új szolgáknak azért nincs új ruhájuk, mert még nem tudni, hány marad meg, ha pedig régi alkalmazott mellőzi a magyar ruhát, az hiba és orvosolni fogja.

A képviselőknek állandó előjegyzésük van a karzati jegyekre. Köszönetet mond Hollónak, hogy védelmébe vette az épületet. Lelkiismeretesen fog eljárni a személyzet szaporítása dolgában. Nem zárkózik el attól, hogy a képviselők a főbejáraton járjanak. A mint lehet, a fűtés, légvonat dolgán segíteni fog. Miután szóba hozták, gondolkodni fog a közlekedés javításáról is. (Helyeslés.)

Apponyi válasza után

Láng Lajos miniszter válaszol Kubik interpellációjára. Tudtával a kecskeméti és sátori jaiuhelyi táviratokat nem ez esetből követhetőleg, hanem nemzetközi megállapodás szerint nem kézbesítették, mert a közrendet sértő tartalmak.

Kubik nem veszi tudomásul a választ, mert a táviratokban semmi sértőt nem lát.

A megsértett iparosok.

— Az iparoktatási bizottság ülése. —

Kellemetlen dolog foglalkoztatta tegnap délután a nagyváradiparostanoncziskolai bizottságot.

A múlt hóban Nagyváradon tartott orsz. iparokongresszus idejében egy cikk jelent meg felhívás alakjában egyik helyi lapban, amely az iparos inasokat veszi védelmébe az iparosok brutális bánásmódjával szemben s kegyetlenséggel vádolja az iparosokat. A cikk alá Szűts Izó ipariskolai igazgató volt írva.

A nagyváradiparostanoncziskolai bizottság elé vitte s elégtételt kért a sértésekért a szerzővel szemben.

Szűts Izó igazgató nyilatkozata szerint a közlemény véletlenül, egy hírlapíró útján került a lapba. Különben is az csak egy felhívás volt egyes magán emberekhez, hogy az iparos tanonczok védelmére készülő könyvbe cikket irjanak. A cikk megjelenését sajnálja és ve e sérteni nem akart.

Ismerve **Szűts Izó** igazgató kitűző személyes tulajdonait, azt az önzetlen, nemes buzgalmat, amit ipariskolánk felvirágzása érdekében kifejtett, ezt elfogadjuk, hiszszük. De a tegnapi tanácskozáshól kiviláglott, hogy ebben a dolgban nem anyyira ő, mint »testvérei«, a szabadkőművesek keze szerepelt s őt a jószándék vezette.

Kiviláglott az, hogy a nagyváradiparostanoncziskolai bizottság készítenek az inasok védelmére, anélkül, hogy a viszonyokat ismernék

s ennek a folyamánya volt az a sértés, amelylyel az összes iparosokat illették.

A könyvbe alig egy-kettő kivétellel a páholy tagjai irnak, de mindannyi nemiparos. Tebát az egyoldalú tapasztalatok halmaza lesz a mű.

Az iparostanonczon esett sérelmet belátták a »testvérek« is, azért siettek tegnap az igazgató védelmére. Dr. **Várady Zsigmond**, dr. **Edelmann Menyhért** és **Sulyok István** szabadkőművesek védelmezték az igazgatót, de főleg egyuttal a mozgalmat, a mely a gázgyár melletti oduban keletkezett.

Kellemetlen, de egyuttal tanulságos is volt a tegnapi tárgyalás. Az iparosok meggyőződhetnek belőle, hogy milyen indulatot visel etnek a szabadkőműves páholyokban az iparosok iránt.

Az iparoktatási bizottság ülésének lefolyása a következő volt.

Ragány János elnököt s a bizottság tagjai közül jelen voltak: dr. **Várady Zsigmond**, **Máthé Lajos**, ifj. **Cser János**, **Czeglédy Jeremiás**, **Széles Lajos**, **Láng József**, dr. **Mártonffy Bogdán**, **Ováry Lajos**, **Andriiska Károly**, **Jankovich János**, **Lévai Márton**, dr. **Edelmann Menyhért**, **Sulyok István**, **Hann Lajos**, **Stark Gyula**, **Milibák József**, **Tarsoly Ferencz** és **Szarill János** jegyző.

Mártonffy Márton, az ipariskolák országos felügyelője közelebb ünneplő szolgálati jubileumát. Az iparoktatási bizottság, elismeréssel adózáván a jubiláns érdemeiért, üdvözli az orsz. felügyelőt s az ünneplőre **Ragány János** elnököt és **Szűts Izó** ipariskolai igazgatót küldötte ki.

Elők bejelentette, hogy a női kereskedelmi tanfolyamra 24 növendék iratkozott be; a tanítás jó eredménnyel folyik. — Orvendetes tudomásul vették.

Szűts Izó igazgató bejelentette, hogy az iparos tanoncz- és továbbképző iskolába 940 tanuló iratkozott be s ezek között 100 s-géd. A rajzoktatásban kiváló előmenetel tapasztalható. Tudomásul vették.

Dr. **Szombathy István** volt ipariskolai tanár távozása alkalmából érdemeit jegyzőkönyvbe iktatták. Helyette **Ember György** ipariskolai tanítót hívták be a tantestület képviselőjében az iparoktatási bizottságba.

A villamos erőátvitel az iskolában.

Ragány János elnök egy érdekes ügyben tett ezután előterjesztést. A jövő év végén életbelép Nagyváradon a villamos világítás és a villamos erőátvitel; ez utóbbi az ipari gépek hajtatására szolgál főként. Szükségét látja az elnök, hogy az ipariskolában az erőátvitelről szükséges tudnivalókat elsajátíthassák a növendékek. Az ipariskolai helyiségek felhasználásával, ha az állam a gépeket adná, a város pedig a szükséges áramot, be lehetne ezt rendezni s a tanulók elméleti oktatásban részesülhetnének. Küldjenek ki egy bizottságot, amely készítse elő a dolgot.

Az előterjesztést örömmel elfogadták s a bizottságot dr. **Sarkadi Lajos** elnöke alatt **Szűts Izó**, **Guttman József**, **Láng József**, **Lévai Márton**, **Szarill Ferencz**, **Tarsoly Ferencz** és **Weisz Károly** tagokból alakították meg azzal, hogy a jövő év február hónapban eljárásáról tegyen jelentést.

A megsértett iparostanoncziskolai bizottság.

Ezután egy kellemetlen ügyet terjesztett elő az elnök.

Szűts Izó ipariskolai igazgató aláírásával október 19-én, az iparos kongresszus napján egy cikk jelent meg a mester inasokról a Nagyváradiparostanoncziskolában, amelyben erősen ki volt színezve, hogy mily borzasztó módon bánnak az iparosok az inasokkal; büki verik, talpá

vonzoltnak velük, elcsigázzák, szóval a tanoncok valóságos páriák.

A nagyváradai ipartestület a cikket úgy a testületre, mint az ösziparosokra mélyen sértőnek találta, s elégtételt kér azzal szemben az iparoktatási bizottságtól.

Elnök nyilatkozatára adván ki az ipartestület átiratát, arra Szűts Izsó igazgató kijelentette nyilatkozatában, hogy a tanoncok nem védhetik magukat s így társadalmi uton kell a helyzetükön javítani. Egy munkát ad ki ez irányban, a melybe igen sokan irnak a kérdésről. A lapban közölt cikk csak felhívás volt azokhoz, akiket felszólított, hogy irjanak a műbe. Így egy hírlapírónak is átadta, aki leközölte, anélkül, hogy ő erre felhatalmazta volna. A cikkben felhozott dolgok nem a nagyváradai iparosokról vannak írva. Sajnálja, hogy közölve lett a felhívás, amelylyel nem akart senkit sérteni, legkevésbé az ipartestületet, vagy az iparosokat.

Milibák József csak azt emeli ki, hogy ami a sérelmes cikkben el van mondva, az nem igaz. Az ipartestület tudja mit csinál. Arra feleljen az igazgató, hogy igaz-e vagy nem a cikk tartalma s ő írta-e?

Szűts Izsó: Nem is tagadom.

Ováry Lajos: a cikk az összes iparosokról szól s éppen a kongresszus alkalmából tették közzé, amikor 400 iparos volt itt. Akkor vágták szemük közé, hogy az iparosok hódérjai a tanoncoknak. Itt van a nagy sérelem.

Andriška Károly szerint az iparosok becsülete van megtámadva a cikkben. Ugy van feltüntetve a tanoncz, mint az állat, akit agyonkinoz a mestere. Ha a tanonczval való bánásmód miatt panasz volt a mesterre, elintézte kellőleg az ipartestület. Az igazgató, aki az iparosokat így megvádolja, szintén megveri az iskolában a tanonczot. Azt kívánja, hogy Szűts Izsó a lapban vonja vissza a sértést.

Cseglédy Jenő saját gyakorlatból tudja, hogy még a gyermek szülei kérik a mestert a festi fenyíték igénybevételére. Sajnos, hogy éppen az igazgató állítja így pellengére az iparosokat. Az igazgató maga hétszer ütött pofon egy inást.

Dr. Edelmann Menyhért azt haogoztatja, hogy elég az igazgató kijelentése, amely szerint nem akart sérteni.

Jankovits János világosan látja, hogy a sértő cikk a nagyváradai ipartestületre, illetve iparosokra vonatkozik. Keresve lett az alkalom, hogy éppen a kongresszus alkalmából lásson az napvilágot. Itt nem volt jóakarát. A cikk nem tesz kivételt s ez a fő az egész dologban.

Dr. Várady Zsigmond védi az igazgatót, akinek az akarata nélkül jelent meg az a szerencsétlen közlemény. Az ad okot a felreállításra, hogy éppen a kongresszuskor jelent meg s hogy sajnos, nem tesz kivételt. Mindenestre felelni kell érte; de milyen elégtételt adhat a bizottság. Nem utasíthatja nyilatkozat közlésére az igazgatót. Az egyetértést óvják meg s hozzanak olyan határozatot, hogy a bizottság elismerését fejezi ki az ipartestületnek az iparos tanonczoktatás ügyének előmozdításáért s az igazgató nyilatkozatát tudomásul véve, azt átteszi az ipartestülethez.

Láng József nem tagja az ipartestületnek, de mint tanoncztartó iparos szól, mert a cikk erősen sértő, s a nagyváradai iparosokról szól. Ionét szedte hozzá az igazgató az adatokat. Egy társadalmi mozgalomból kifolyólag akarják az iparosokat tanítani. Ez az elvesztett dolog nem tudja honnét jött. Ő is azt ki-

vánja, hogy tegyen visszavonó javaslatot az igazgató, a hol a cikk megjelent. — Ezzel a pótlással fogadja el a Várady Zsigmond indítványát.

Sulyok István a Várady indítványát helyesli. A szerencsétlen cikk éppen a kongresszus napján jelent meg. Ez és hogy általánosságban van tartva, helytelen. Ezután az iparosoknak mond bókokat, de kijelenti, hogy vannak egyesek, akik rosszul bínnak az inavannal. Az a könyv, amelyre a felhívás szól, szolgálatot tesz, ő is irt bele a tanoncok vallásoktatásáról. Az igazgató az iparosok érdekében dolgozik.

Szűts Izsó igazgató szólalt fel ezután. Sajnálja, hogy ő neki van ez a kellemetlensége, mert senki sem gondolkozik becsületesebb szándékkal az iparosok iránt, mint ő. Nagyon sajnálja hogy a cikk a kongresszuskor, sőt hogy egyáltalán megjelent. Sérteni senkit nem akart. Felhoz egy esetet, amikor az iparos neje véresre vert egy tanulót. A cikkben elmondottakat nem értette a nagyváradai iparosokra. A legelőzőbbben jár el az iparosokkal szemben s az elmúlt hónapban is csak egyet büntettek meg, tanoncza iskolamulasztásáért. Inkább dolgozik, fárad, egészsége kockáztatásával is, de arra a térére nem lép, amelyre ő vele szemben az iparosok mentek. Ujból kijelenti, hogy sérteni nem akarta sem az iparosokat, sem az ipartestületet.

Máthé Lajos: Kit akart hát sérteni? Eppen a kongresszuskor az ország iparosai előtt történt a sértés, s ezért azt a sajtó utján vonja vissza az igazgató.

Mártonffy Bogdán kéri, hogy ismerjék el az igazgató érdemeit s elégedjenek meg az igazgató beadott nyilatkozatával.

Elnök hozzászólása után a bizottság elfogadta dr. Várady Zsigmond indítványát s ehhez képest elismerést szavaztak az ipartestületnek, tudomásul vették az igazgató azon nyilatkozatát, hogy a közlemény véletlenül került a lapba s annak közlésétől sajnálja. Ennek tudomásra hozatala mellett Szűts Izsó írásbeli nyilatkozatát átteszi az ipartestülethez.

Az ülés végén dr. Várady Zsigmond felmenti, hogy néhai Botó Ferenc nagyobb összeget hagyott egy főző iskolára. Hason oda a bizottság, hogy a főiskola Nagyváradon állíttassék fel. A részletekről az elnök és iskola igazgató tárgyaljanak.

Elnök javaslatára felkéri a városi tanácsot, hogy az iskola felállítására ügyében hallgassa meg az iparoktatási bizottságot.

Ezzel az ülés este 6 órakor véget ért.

Kérjük lapunk t. előfizetőit, hogy a sajtó alatt levő

Tiszántul Nagy Képes Naptárát

ismerőseik körében ajánlani szíveskedjenek, mert a díszes kiállítású és gazdag tartalmu naptár nélkülözhetetlen, házagot pótló kézikönyv lesz minden háznak. Éppen ezért gondoskodunk róla, hogy nem előfizetők is megszerezhesék; ez okból nagyobb mennyiséget készítenek egyenkénti eladásra is. Megrendeléseket elfogad és pontosan teljesít a

„Tiszántul“ kiadóhivatala.

A naptár ára 1 korona. V. déki megrendelőinknek kármentve kézbesítjük.

Tisztelettel
a „Tiszántul“ kiadóhivatala.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 krért. Más időben 60 kr.

* A virillsek névjegyzéke. Nagyvárad város 1903. évi legelső adót fizetőinek névjegyzékét, a beérkezett felebbezésekkel ma terjesztik fel a közigazgatási bírósághoz. A bíráló választmány határozata ellen hat felebbezés érkezett be és pedig Ullmann Izidor, dr. Munk Béla, Sztarill Ferencz, dr. Dóri Ferencz Schwarcz Izidor és Weimann Béla.

* Törlés az ügyvédek névjegyzékéből. A nagyváradai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Mihály Károly tasnádi ügyvéd elhalálozása következtében ezen kamarai ügyvédek névjegyzékéből kitöröltetett s irodája gondnokai Páka László tasnádi ügyvéd kirendeltetett.

* Nyugdíjazások. Biharvármegye t. t. nyugdíjbizottsága tegnap délelőtt tartott ülésén Baranyi Adolf t. b. főszámvevőt, Lovassy Albert utbiztost és Lovász Vilmos megyei hajdút nyugdíjazta. — A biharmegyei községi és körjegyzők nyugdíjgyűlése pedig Venter Gábor kisbárodai körjegyzőt nyugdíjazta.

* Tisza Kálmán arczképének leleplezése a nemzeti kaszinóban. Tisza Kálmán halála alkalmából a biharmegyei nemzeti kaszinó, melynek az elhunyt előke volt, elhatározta, hogy elhunyt előke arczképét a kaszinó számára megfesteti. A kép megfestésével a kaszinó kitűnő hírű arczképfestőnek, Endrey Kálmánt bízta meg, ki a képet már teljesen elkészítette. Az arczkép leleplezése egy rendkívüli közgyűlés keretében december 14-én, délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor fog megtartatni, melyre a következő meghívót bocsátották ki:

A „biharmegyei nemzeti kaszinó“ folyó 1902. évi december hó 14. ik napján d. u. 4 és $\frac{1}{2}$ órakor az egyetel helyiségében tartandó rendkívüli közgyűlésére az egyetel tagok tisztelettel meghívotnak.

Tárgy: Tisza Kálmán arczképének ünnepélyes leleplezése.

Nagyvárad 1902. november hó 28. napján. A választmány.

* Ázsiát járó magyar pap. A Nagy-Váradról származó Vay Péter gróf, aki két év előtt az afrikai misszióval dolgozott, tavaly pedig India és Dél-Azsia egyházi és nevelésügyét tanulmányozta, az idén szaksz. és Kelet-Azsiában folytatja tanulmányutját, melyen most a Gobi-sivataghoz ért, ahonnan egyenesen Pekingbe megy.

* Esküvő. Hirschner János törekvő fiatal szabóiparos ma, szombaton délután 3 órakor esküszik örök hűséget a Szent László plébániatemplomban menyasszonyának Vancz Irma kisasszonynak, néhai Vancz Zsigmond iparos kedves s szép leányának.

* Párbajellenes liga Kolozsvártt. Az egyetemi ifjuság legközelebb tartandó közgyűlésén fog az eszme fölmerülni s a valóslás stádiumába jutni. A ligának az a célja lesz, hogy testülete gyarapodásával s később fejlődő tekintélyével a dühöngő párbajmániát kiirtsa az ifjuság között. Erre pedig törekedni fog minden erejével, tehetségével. A liga már a legközelebb tartandó közgyűlésen beállítja tisztviselői karát s megindítja mindenestire méltánylásra érdemes akcióját. Az eszmének már is sok hívei vannak.

* Beléptek a magyar állam kötelekésébe. Id. Sommer Nándor székelyhídi pinczemeszter és fia, ifj. Sommer Nándor aradi joggyakornok felvették a magyar állam kötelekésébe.

* **Dr. Fabró Henrik köszönete.** Dr. Fabró Henriket, az Országos Magyar Gyorsíróegyesület elnökét a nagyváradi gyorsíróegyesület a gyorsírászat terén kifejtett érdemei elismeréséül tiszteletbeli tagjává választotta. Fabró a megüzentelést levélben köszönte meg, mely tegnap érkezett meg az egyesület titkárához. A levélben igéri, hogy minden tehetségét annak fogja szentelni, hogy a gyorsírászat minél nagyobb tért hódítson s Magyarországon annak minél számosabb híve legyen.

* **A gyűjő szenvedélye.** Nem minden napi eszméje támadt Wilder Tamásnak, a cornelli (New York) egyetem híres koponyavizsgálójának. A tanár urnak már eddig is szép gyűjteménye volt híres emberek koponyáiból, kapta hát magát s jelenkor leghíresebb férfait főkérte egy szerény kérelemmel. Nem sokat kért, csak a fejüket. Azt kérte, sziveskedjenek az illetők végrendeleteikhez egy záradékot csatolni, melyben koponyáikat haláluk után Wilder urra hagyják minden járulékaival együtt.

A nem éppen szerény kérésre Wilder kapott már eddig néhány kedvező választ, így D' Annunziótól, Verecsagintól, Barnautól és Ibsentől.

Akadtt azonban nem egy híres férfi, aki egyszerű és alapos indoklással tagadta meg Wilder kérésének teljesítését. Reményüket fejezték ki u. i. hogy Isten kegyelméből nekik lesz szerencséjük Wilder ur koponyájában gyönyörködni.

* **Ongyilkos cseléd.** Baka Istvánné született Francz Lujza, 38 éves cseléd megunt a hányatott életét, s tegnap este pálinkába kevert marólugot ivott Pecze-utcán, 15. szám alatt levő lakásán. A szegény cseléd belsőjét teljesen összemarta a marólug, s e súlyos állapotában a kórházba szállították, hol élet s halál között lebeg.

* **Érdekes magyar találmány** az ugynevezett *csodaasztal*, melyet az országban mutogatnak egy idő óta. Egy dunántúli magyar iparos, Szabó József főzte le találmányával a felforgató nyugatot. A csoda íróasztal egy magában egész lakásberendezés. Formájára nézve íróasztal, de könnyű kezeléssel kisebb-nagyobb ebédlő asztallá, gyermekasztallá, ruganyos ágygá, házi konyhává, mosdóvá s b. alakítható át. Van benne betörés ellen biztosított pénzszekrény, festőállvány, másoló prés. Éjjel szekrény és számos más hasznos dolog. E rendkívül érdekes találmány lehetőleg ma meg fog érkezni és már holnap nov. 30-án nálunk is be fogja mutatni a derék föltaláló valamelyik *Brémer-téri* üres üzlethelyiségben, az érdekes látványosságra már előre felhívjuk olvasóink figyelmét. A helyiséget, hol az asztal látható lesz, egy kis nemzeti színű lobogó fogja jelezni.

* **Agyonlőtt betörők.** A donántúli Kertes községben vakmerő betörés történt tegnapelőtt éjjel. A betörők azonban megadták az árát vakmerőségüknek, mert a cselédség üldözés közben két betörőt agyonlőtt. A kastély tulajdonosa *Nedeczky Lajos*, még a múlt hónapban elutazott családjával a Délvidékre. A kastély felügyelete *Jánosi Ferenc* gazdatisztra volt bízva, a ki a cselédséggel a gazdasági udvarban lakott. Tegnapelőtt éjjel Jánosit az egyik kocsisa azzal ébresztette fel, hogy valaki jár a kastélyban. Jánosi fegyvert vett a kezébe, felkötötték a cselédséget, körülvették a kastélyt, a melynek zárt ablakredőnyei mögül világosság szűrődött ki. Jánosi felnyitotta az egyik ajtót s behatolt az épületbe, de a rablók észrevéve a veszélyt, az egyik ablakon kiugrálva menekülni akartak. A cselédség azonban utjokat állotta, mire a rablók többször revolverrel a cselédség közé lőttek, azonban golyóik senkit sem találtak, s így menekültek a sötétségben. Jánosi néhány emberrel üldözésbe vette a rab-

lót, miközben többször utánuk lőttek. Egyszerre jajkiáltásokat hallottak. A cselédség lámpával abban az irányban haladt, a mely felől a jajkiáltás jött s nem messzire meg is találták az egyik rablót, a kit hátulról a fején ért a lövés és rögtön meghalt. Nem messzire ettől feküdt a másik, a kinek a hátát találta a lövés. Ez még élt a mikor megtalálták, de másnap reggel ez is meghalt. A két betörő neve: *Pundek Vincze* és *Rilva Ferencz*, a harmadik társuk, a ki ép bőrrel menekült, *Laksa István* volt, a ki nemrég még mint inas szolgált *Nedeczkyéknél*. Ezt az embert még nem sikerült elfogni. A betörők igen sok értékes holmit raktak össze a szoba közepére, a mit el akartak vinni, de rajtavesztettek s üres kézzel kellett menekülniök. A hatóság megindította a vizsgálatot.

* **Barátnők között.** Két leány találkozik. Egyiket vőlegényvel emlegetik, de talán nem igaz. Másikkal senkit sem emlegetnek, s ez föltétlenül igaz.

Iren: Hallom menyasszony vagy.

Jolánka: (elpirul) Nem, nem... (hirtelen észbe jut valami.) Hanem *vőlegény* hallottam emlegetni, hogy menyasszony vagy!

Iren: (szeretne zavarba jönni) Ah, oh...

Jolánka: Csak az a baj: a vőlegényed nevét átkozottul titkolja mindenki!

* **Edobott gyermek.** *Kovács Lajosné* nagy-létai asszony Vámos-Pétesen hált az éjszaka, *Varga Sindornénál*. Kora hajnalban felkelt s ott hagyta öthónapos gyermekét. *Vargáné* elvitte az apróságot *Berki Lajoshoz*, a kivel *Kovácsné* régebben vadházasságban élt. *Berki* azonban mitsem akart tudni a csecsemőről s elutasította *Vargánét*, a ki ekkor az előjárásnak adta át a gyermeket. A debreczeni főszolgabíróóság körözést rendelt el a rozlelkű anya ellen, gyermekét pedig ideiglenesen *dajkaságra* adta.

* **Farkasok a csárda előtt.** Veszedelemes vendégek jelentek a napokban a kéthelyi határban levő csárdá előtt, a hol vakmerő pusztitást vittek véghez. *Csingai János* vécseleői gazdaember tegnapelőtt kéthelyre akart menni. Estére járt már az idő, amikor az itató csárdához ért. Az átfazott ember betért a csárdába. Itt addig iszogatót, amíg azt vette észre, hogy már kilenczre jár az idő. Ekkor elakart indulni, de, mert koromsötétség volt, várt tovább, a míg a hold feljön. Egyszerre nagy vitást hallott kívülről. *Csingai* azt hitte, hogy a lovainak van valami baja, kirgott a kocsmából. De alig tetten ki a lábát, egész farkas csordát pillantott meg s két hatalmas ordas *Csingaira* is rávetette magát. Segélykiáltásait meghallotta a kocsmáros és a mint a farkasokat meglátta, visszafordult a puskáért és a vadállatok közé lőtt az ablakon keresztül. A farkasokat elriasztva a csárda elébe ment, a hol *Csingait* összemarcangolva az ajtó közelében találta. *Kcsija* és lovai mintegy kétszáz lépéssel távolabb voltak, de a két ló szintén szét volt már marcangolva. Az eset csak másnap reggel jelentették be az előjárásnak, de ekkorra *Csingai János* iszonyu kínok között meghalt. A hatóság intézkedett a farkasok kipusztítása iránt.

* **Ellopott fehérneműk és aprómarhák.** Tegnap éjjel a Páris-patak felől *Szűcs Izsó* és két szomszédja kertjébe eddig ismeretlen egyének bemásztak és a kerti fákra száradni kitett fehérneműket, egy üstöt és néhány csirkét elemelték. — A rendőrség nyomozást indított a tettesek kipuhatolására.

x Ajánljuk mindenkinek saját érdekében, hogy látogassa meg az *Amerikai Aruházat* hol rőfös árakban igen alkalmas és olcsó vételt eszközölhet. Különösen selyem szövet, flanel és barchend *maradékok*, amelyek *Kardcsenyi ajándékoknak* igen alkalmasak, mindeki által cs dált olcsó árakban lesznek eladva. 50.

IRODALOM.

Katicza eljegyzésére.

Rózsás remények boldog álmai,
Ti, borszinű fellegek!
Hótiszta lelkének derűt egén
Istenáldásként lengjetelek.

S mint a tenger rejtelmes mélyein
A nemes gyöngy titkon terem:
Ti is egy szép jövőnek kincsét,
A boldog otthon tiszta fényét,
— Mit lát is már a sejtelem —
Teremjétek meg ő neki,
Szép álmok rózsás felleg'i.

Kovács J.

Magyar Sion. Egyháziroldalmi havi folyóirat. 1902. évi XI. füzetje megjelent november 20-án a következő tartalommal: *Toursi szent Gergely* és a *Historia Francorum*. *Lukinich Imre dr.-tól*. XIII. *Leó* és *Nagy szent Leó*. *Zubriczky Aladár dr.-tól*. Két világaézet. *Pathó dr.-tól*. *Szűz Mária* tiszteletének nyilvánulási hazánkban. *Krasznayászký J.-tól*. Irodalom és művészet. Az iparművészet könyve. *Ism. L.* — *Guillelmus Tower: Instructio practica de missis votivis et de Requiem*. *Ism. Liberius.* — *August Perger S. J.: Predigten auf die Festtage, auch als Lesung von Laien zu benutzen*. *Ism.* *Janda József dr.* — *Janey Erad: Unnepi, vasárnap* és alkalmi egyházi beszédek. *Ism. — I.* — *Erdösi Károly: A mi föntart minket*. *Ism. F* Vegyes közlemények.

Igazságszolgáltatás.

Szenzációs sajtópör.

Erdekes sajtópör kerül ma az esküdtek elé. A már harmadszor tárgyalásra tűzött aradi hírlapíró, *Faragó Rezső* ügyében visszavonhatatlannal megírják ma a főtárgyalást.

Kétszer már elnapolták ez ügyben a főtárgyalást, mert *Faragó* nem jelent meg.

Tudtunkkal vádlott jelenleg katona, s most törvényes uton elővezetik, hogy számot adjon erős hangú hírlapi cikkéért, melylyel a képviselőválasztások idején *Aradmegye* egyik főszolgabíráját támadta.

Elítélt rabló.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Leukucza Iliét, a pusztas-zuszági elvetemült rablót, a kinek a lelkét már is megrontotta a fegyház levegője, — példásan sújtotta a kir. törvényszék esküdtszékének bírósága.

A tortélyosan tagadó rablónak hiába való volt kitanult védekezése. A tanuk vallomásai, a terhelő adatok halmaza rábizonyították a bűntényt, s az esküdtek nyugodt lelkiismerettel mondhatták ki a sújtó, büntető ígent.

Délelőt 9 órától ismét a tanuk kihallgatását folytatták, a kik közül *Veiszberg Aron*, *Noel László* és neje, *Veiszberg Márkus*, *Kriszte Ilie*, *Hirina Valér*, *Maducza Floricze* tettek súlyosan terhelő vallomásokat.

Ezután *Korn Lajos* kir. alügyész mondta el hatáson vadszédjét és *Thury Károly dr.* a mentő és enyhítő körülmények ügyes csoportosításával kelt védelmére a többször büntetett vádlottnak.

Dél fele járt már az idő, mikor az esküdtek visszavonultak s rövid tanácskozás után kihirdették a marasztaló verdiktet.

Ennek alapján a büntető tanács 7 évi fegyházra ítélte a megrögzött *Leukucza Iliét*.

Vádlott és ügyész megnyugodtak az ítéletben, így hát az ítélet jogerős s Leukucza Ilie közömbös nyugalommal indult a megérdemelt börtön felé.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Casanova.
Vasárnap délután: Molnár és gyermeke.
este: Casanova.

CASANOVA.

Budapest minden ostobaságnak felül, ha reklámmal csalogatják hozzá.

Casanovát is úgy hirdették, mint a világ nyolczadik vagy nem tudom én hányadik csodáját, melynek párját Barnum sem látta. A fővárosi lapok szerint a darab szövege csupa szellem, a zenéje — az pedig csak ugy áradoz a zsenialitástól, úgy hogy a külföldi színházgatók külön vonaton rohannak Budapestre, csak hogy a darab előadási jogát megszerezzék.

A nagy csodát tegnap vezették elő szabadon a nagyváradi színházban. Hangsúlyozzuk, hogy *szabadon*, vagyis senkinek sem volt rá gondj, szabad-e Szigligeti nevét ilyen darab előadásával lealacsonyítani?

Casanova a század legunalmasabb operettje. Ott ül az ember 3 és fél óra hosszat s lesi-várja, mikor lesz már érdekes? Es nem talál más érdekességet, mint igen érdekes reminiscenciákat.

Casanova egy kis irodalmi és zenészi anthologia. Petőfi Sándortól kezdve az Orfeusz az alvilágban ez. operettig minden előjön benne kis reminiscencia alakjában. Hoffmann meséiből van véve az alap gondolat, Madáchtól kölcsönözték a szerzők a sátán szereplését, egy kis Offenbach, egy kis modern táncz, csak éppen Homér hiányzik, — hja, ilyen társszerzők segítségével nem kunszt operettet írni.

Kunszt volt ellenben ilyen rossz operettet írni. Alig van egy-két ötlet benne — pedig mi más teszi kedvessé az operettet? Alig egy-két szép zeneszám — pedig mi más ad létjogot az operettnak? Nehézkes, szélfolyó zene, mely a hangszerelek tömegével akar hatni, sovány mese, néhány esetlenül egyértelmű két-értelműség s végül a csattanó: Pompadour márkinő levelei ruháit aprólékos részletekben a színpadon. Ez a híres Casanova.

A mese egyszerű. Casanova (a kit következetesen Keszanóvának ejtettek) a pokolba jut, a hol sehoggy sem akar földi kalandjaira előlékezni. Szerencéjére az ördög már feltalálta a kinematográfot, azzal megörökítette Casanova egész életét s most a vén bűnöse elé varázsolja kalandjait. Három kaland: három felvonás. Az elsőben egy kis velencei leányt csábít el Casanova, a másodikban Pompadour márkinő, a harmadikban egy zsidó leányba bolondul, a kivel együtt pokolra is jut. A sátán segíti valamennyi kedveséhez, hogy aztán a pokolban kijelentse: (ez kopizálás megint Wandscherätz herczegből) Finita la commedia! S mi megnézve óráinkat, utána tesszük: De buisset pridem.

Mint ebből látszik, unalmas dolog, élénkséget csak a vezekelési jelenet hoz a darabban, a mennyiben az unalmat undor és felháborodás váltja fel. Tévedünk, ez már nem színház. Innen lejjebb már csakugyan nehéz lesz a színháznak súlyednie. Az egész közönség felháborodott a trágár jelenet miatt.

S ha legalább az előadás kárpótolt volna a darab silányságáért. A czimszerepet *Pintér* adta sok igyekezettel; de ő sem segíthetett

azon, hogy a szerepe nem a híres nőhódító Casanovát, hanem egy igen közönséges szoknyahóstit ábrázol. Báj volt, hogy láthatólag nem tartottak elég próbát s *Pintér* néhol nem szokott bele a biztos hangokba. Ugy látszik, ezzel zavarta meg az első képből *Amon* Margitot, a kivel itt énekelt duettje fölötté gyarló valami volt. Egyébként pedig jó volt *Pintér*; különösen az utolsó képből igaz bensőséggel játszott s szépen is énekelt.

Amon Margit mindvégig vezetett pompás tánczával, s minthogy a darab egyetlen erőssége, hogy új és szép tánczok vannak benne, *Amon* sikereihez hozzájárultak izléses öltözékei is.

Kivüle *Tóth* Elek az, akit első sorban kellett volna megdicsérnünk. Négyszeres szerepét mindvégig egyforma jól adta s ő, a honvivánt, kiállott énekelt és sikerrel aratott. A társulat egyik leghasználhatóbb és legtöbb oldalú tagjának, *Pintér* méltó kollégájának bizonyult.

Kalmár Béla egy merészen kiváztott tenor-gixerrel szíszentette fel a színházat, *Berczi* elég szánalmas *Napoleon* volt, a férfikar tenoristái pedig megint meg akarták rázni a színház ártatlan felét. Ellenben igen ügyes volt *Kulinyi* Mariska s még inkább a kis *Peterdy* Euska meglehetősen ügyes táncza, *Márkus* Aranka, *Pogány* Janka, *Székely* Anna és *Czene* Stefánka éneke, *Bakai* Irén szerepét, úgy látszik elsikkasztották.

A díszletek fényesek.

A közönség természetesen zsufolásig megtöltötte a színházat. Az igaz is, hogy színpadon ilyen trágárságot ritkán lehet élvezni, érdeemes volt kihasználni az alkalmat.

Dr. K. A.

Csók. Dóczy Lajos bájos, poétikus verses darabját, a *Csók*-ot frissítik föl a jövő héten a Szigligeti-színházban. Maritta P. *Szép* Olga lesz.

Loute. Pierre Véber bohózatára, a *Loute*-ra nagyban készülnek a színházban. Ugy volt, hogy a czimszerepet főlváltva P. *Szép* Olga és H. *Novák* Irén fogják játszani. Ezt a tervet azonban elejtették. A szerepet csak H. *Novák* Irén játssza. A darabot a jövő héten mutatják be, s mint tudjuk, ez is csak *»férfi-estély«* lesz.

Casanova. Faragó és Barna nagyszerű operettjét ma megismétlik a színházban. Az operett bizonyára sokáig lesz vonzó műsordarabja a színháznak.

Halálos csönd. Echeagaray nagyszerű új drámájára, a *Halálos csönd*-re készülnek a nagyváradi színházban. A darab még talán a *»Folt, amely tisztít«*-nál is megrázóbb hatása, mesteri munka. A *»Halálos csönd«* ben egy ártatlan, hős lelkű leányka maga jelen meg a légyottnak, amelyet könnyelmű atyja adott tolvagjának, de amelyről atyja tudomást szerzett. Vérszomjazva siet a férj a légyott színhelyére, ám de ott neje helyett Glóriát, a leányt találja. Az asszony megmenekült, de Glória elveszett. Mint Augustiás jelenik meg nyolcz évvel később rokona: Donna Meressedel a madridi társaságban. Trka el van temetve, csak benne él. Beteggé, boldogtalanná is teszi, mert ezzel a titokkal lelkében nem lehet Raimundo neje. Azonban — végzetes dolog, hogy az ilyen titok kiderül — a visszatartott Gennaro kipattanja s Augustiás szenved. Raimundo párbajt vív érte, belepusztul s Augustiás csak szerelmesének végpillanatát édesítheti már meg titkának és ártatlanságának felfedezésével. Ebből a magból nő hatalmassá előtünk a megrázó dráma, mely színpadi hatásaiban egyszerűen mestermű.

Sardon, ifj. Dumas nem jobb szerető a színpadi hatásnak, mint Echeagaray. Mesterileg megalkotott társalgás, remekül kiélezett helyzetek, érdekes fordulatok bilincselik le a hallgatót az utolsó szóig. Eleven, vérbeli emberek tárják ki előttünk lelküket. Az érdekes dráma nagyváradi bemutatója nagyon sikeresnek s a hatalmas drámához méltónak ígérkezik.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 72.

Bérlet 8. sz.

Ma szombaton, 1902. november 29-én.

CASANOVA.

Operette.

SZEMELYEK:

Sátán, Petruccio, XV. Lajos,	Tóth Elek
Mózes — — — — —	Amon Margit
Sátán felesége, Marion, Pompadour, Lia — — — — —	Bézei Gyula
Napoleon, Bakter, Pero — — — — —	Pintér Imre
Casanova Jakab — — — — —	Bilkey Irén
Barbarina, Stella — — — — —	Székely Anna
Nanette, Heloise, Zoé — — — — —	Órley Flóra
Marina — — — — —	B. Horváth Irma
Bellino (utcai tánczosnő) — — — — —	T. Pogány Janka
Bettina — — — — —	Márkus Aranka
Luczie — — — — —	Kulinyi Mariska
Tonina — — — — —	Szathmáry Arpad
Náthán — — — — —	

BÉRLYÁRAK: Nagypáholy 7 (I. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kórszek 1 frt 20 kr., Tánlászék, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, november 30-án:

Délután 3 órakor félhelyárrakkal:

Molnár és gyermeke.

Színmű.

A bérlek jegyei vasárnap délig fenntartatik.

Este hét órakor rendes helyárrakkal:

Bérlet szünetben.

CASANOVA.

Operette.

MULATSAG.

Középiskolai kolon estély. Ma, szombaton f. hó 29 én tartja a helybeli középiskolák tanuló ifjusága N. meszói *Török* Jánosné urnő védnöksége és *Kovács* T. vadár ballatmester vezetése alatt IV-ik kolon-estélyét a Zöldfa szálloda dísztermében. Az estély szorosán zártkörű. Kezdeté fél 9 órakor. Az est sikere az eddigiékből ítélve biztosítva van.

TAVIRATOK.

A nagyszalontai mandátum gazdái.

Budapest, nov. 28. (Saj. tud. táv.) Megszámlálhatatlan azoknak a száma, akik a megüresedett nagyszalontai mandátumra aspirálnak; mint az éjjeli távirat útján értesülünk, a függetlenségi párt hivatalos jelöltje Wesselényi Ferencz báró.

Magyar katolikusok a pápánál.

Róma, nov. 28. (Saját tud. távirata.)
A pápa ma fogadta a magyar katolikusok országos szövetségének küldöttségét. *Zichy* János és *Aladár* grófokat, *Palotay* László nagyváradai kanonokot, Major képviselőt, *Valter* esztergomi kanonokot, *Benvacs* plébánost. A küldöttség díszes feliratot és egy 35000 aláírást tartalmazó albumot adott át a Szentatyának.

Fordulat egy válópörben.

Budapest, nov. 28. (Saj. tud. táv.)
Óriási feltűnést kelt, hogy *Taafé* grófnő válóperét — a ki *Feldmann* Gyula szigorú orvos miatt akart elválni urától *Mattenloid* Richárdtól, — a Kuria elutasította.

Krupp hagyatéka.

Essen, nov. 28. A Krupp-féle gyár Krupp legidősebb leányára, Krupp Bertára száll át, a kit nagykorúsága eléréséig Kruppné képvisel. Az igazgatóság nem változik. Kruppné leánya nevében a gyár munkásjóléti intézményeire két millió márkát, a hivatalnokok javára egy millió márkát és azonkívül Essen városának közérdekű célokra egy millió márkát ajándékozott. (M. T. I.)

A Nessi-ügy vége.

Budapest, nov. 28. (Saj. tud. táv.)
Végre lezajlottak a viharok, s válságról már szó sincs, — írja a Magyar Nemzet, — este a szabadelvű klubban *Szell Kálmán* kijelentette, hogy Fejérváry nem a Nessi-ügy miatt ment Bécsbe.

Kiszúrták a basa szemét.

Páris, november 27. A «Petit Temps» jelenti Tangerből mai kelettel: A tengeri basa helyettesét, a kit a tegnapi tetuáni zavargások alkalmával elfogtak és szeme világától megfosztottak, a francia oltalom alatt álló ned-sáni serif közbelépésére szabadon bocsátották. (M. T. I.)

Gyilkosság gyanuja.

Róma, november 28. (Saj. tud. táv.)
Chippa bankárt, *Charenzi* tábornok unokaöccsét letartóztatták. Azzal gyanúsítják, hogy meggyilkolta *Chiglino* dúsgazdag öregasszonyt.



Tűzzel-vassal.

Írta: *Slenkiewicz* Henrik. 149

Egész szívárvány pompázott a szobában. Csodálva nézett szét *Heléna*, s hinni sem akart a szemének.

Varázslat ez? Vagy a *Jeremiás* herceg emberei kimentették őt az ellenség kezéből s elvitték az uruk fényes kastélyába?

Összekulcsolta áhitatosan a kezét.

— Szent Szűzanya! Add, hogy az első arc, amelyet megpillantok, jó barátok, vagy védelmezőnek az arca legyen!

És ime, hárfahangok hatoltak át a nehéz aranyfüggönyökön, megtelt a szoba velők s énekszó kísérte a hárfát.

A herceglány fölemelkedett fekvéséből és meredt szemekkel hallgatta az éneket. Eltorzult az arca, egyszerre irtózatossá kiáltott s szinte holtan rogyott vissza a párnáira.

Megismerte a *Bohun* hangját. De a kiáltás hangja kihatott a szobából, elhallgatott

künn az ének, félrekapódott a nehéz függöny s az ajtóban megjelent a *Bohun* alakja.

Heléna eltakarta a kezével a szemét és halotthalványnyá fakult ajakkal, lázban égve dadogta:

— Jézus Mária! Jézus Mária!

Pedig a látvány más leányt aligha rémített volna el, sőt öröme volt volna rajta, mert a fiatal kozákkapitány délczag alakja, pompás ruhája csupa derű, csupa ragyogás volt. Mentéjének gyémántgombjai úgy fénylettek, mint a csillagok, görbe kése és kardja ragyogott a sok drágakőtől, ezüsfonálból szőttés volt a kabátja, hasított ujjasának piros színe érdekesen különbözött arca barnaságától. Így állott előtte, mint *Ukránia* legdaliásabb ifja, karcsu, deli, fekete szemű, sudár vitéz.

A szeme azonban fátyolos volt, mint a felhősziánok mögött világító csillag. Alázatosan nézett a leányra s mikor látta, hogy a féltelme egyre nő, halkán, tompán, szomorúan szólt hozzá:

— Ne félj, hercezkisasszony.

Heléna az ujjai mögül mert csak rátekinteni s remegve kérdezte:

— Hol vagyok? Hol vagyok?

— Biztos helyen, távol a harcoktól. Mitse félj, én édes lelkem. Barból hoztalak ide, hogy kári ne tessen benned ott a sok gonosz ember és a háború. A kozákok lemészároltak mindenkit, te egymagad menekedtél meg.

— Mit akarsz velem? Miért üldözöl?

— Hogy én üldözlek? Óh én édes Istenem!

A vad harcos tiltakozva terjesztette feléje kezét, megrázta a fejét, mintha valami nagy méltatlanság érte volna.

— Lovag, én? rettentően félek tőled!

— Nincs okod félni! Ha úgy parancsolod, nem mozdulok el az ajtód elől, hiszen rabszolgád vagyok. Beérem én azzal is, ha szabad a küszöbödön ülöm és a szemedbe néztem. Nem rossz a hozzád való szándékom, miért gyűlölsz hát engem? Barban a kebledbe dőfted a látásomra a késedet, pedig hiszen régóta ösmersz s tudhattad, hogy a mentésedre jöttem. Nem vagyok én hozzád idegen, de igaz, szívbéli jó barátod és mégis kést dőftél a látásomra a kebledbe.

A leány halvány orcája biborszínűvé gyuladott.

— Ezt tettem, mert inkább választom a halált, mintsem a gyalázatot s esküszöm itt előtted, hogy megölöm magamat, ha nem tartod tiszteletben az erényemet. Megölöm magamat ha az örök kárhozát is vár reám érte.

(Folyt. köv.)

Esélyes János és Társaság

Társaság jelentése

— A »Társaság» eredeti távirata. —

Értéktáblázat

	Budapest, nov. 28.
Osztrák hitel	662.--
Magyar hitel	697.--
Államvasút	687 50
Rimamurányi	465.--
Magyar pénzügy	464 50
Salgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Határírtók

	Budapest, nov. 28.
Buza októberre	7.78
Buza áprilisra	5.82
Tengeri	6.71
Rozs okt.	6.89
Zab ápr.	11.90
Káposzta, repce, rug.	

Hivatalos ártólisták

a budapesti áru- és értéktáblán 1902. nov. 28-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120 25
Magyar koronajárdék	97.75
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	
Magyar vasúti kölcsön papírban 3 1/2%	
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.--
Italmérséti jog megváltási kötvény	100.--
Horvát-szlávönöidterhermentesítési kötvény	98.--
Magyar nyeregmű- és sorsjegy-kölcsön	199 50
Társaságkölcsön az orosz sorsjegyek kölcsön	156 50
Osztrák járdék papírban	100 75
Osztrák járdék papírban	100 50
Osztrák járdék aranyban	120 50
Osztrák korona járdék	100.--
Osztrák államsorsjegyek	150 50
Osztrák magyar bank részvény	15 55
Magyar hitelbankrészvény	702.--

Osztrák hitelintézet részvény	688.--
Párisi visita	96.15
20 frankos arany (Napoleon'dor)	19.08
Németbirodalmi márka	116 90
Londoni visita	28.20
20 márkás arany	28.41

SZERKESZTOI POSTA.

J. K. helyben. Az érdekes, szép cikket megkaptuk, de mai számunkból kimaradt, vezető-cikkünk aktuális természete miatt. Legközelebb szívesen adunk helyet neki.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ma nagy disznótör!

Van szerencsém m. tisztelt vendégeim és jó ak róim becses tudomására hozni, hogy *ma, szombaton*, folyó hó 29-én

nagy disznótort

rendezek, melyre szíves látogatást kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Kecskeméty István,
vendéglős.

Kiadó lakás.

A *Mezey-féle* házban (*Kossuth* Lajos-utca) egy első emeleti utcai lakás, mely áll: 4 szoba, 1 alcoven, mellék-helyiségek s egy üveges terasz a Körözsre,

minden órán kiadó.

999

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi *Weinberger-féle* gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetőek.

Ertekezhetni a *Nagyvárad Takarékpénztárnál*.

4738—1902. éln. szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye és Nagyvárad város főispánjának 980—902. sz. a. intézkedése alapján a Nagyvárad thif. városnál elhalálozás folytán üresedésbe jött városi levéltárnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, akik ezen élethossziglani kinevezés által betöltendő és a szervezeti szabályrendelet értelmében 1800 korona fizetés és 400 korona lakbér illetmény-nel javadalmazott nyugdíjigénnyel egybekötött városi levéltárnoki állást elnyerai óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 13. §-ában előírt elméleti képesítésüket igazoló bizonyítvány-nal felszerelt pályázati kérvényüket *Dr. Bóthy* László főispán urhoz f. évi december hó 15-ének d. u. 5 órájáig an yivel is inkább nyújt-sák be, mivel a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Nagyvárad, 1902. november hó 24-én.

Rimler Károly,
polgármester.

25 krtól kezdve
női fekete és színes ruhaszöveteket,

2 frt 75 krtól kezdve
kész női- és leány-felöltőket,

1 frt 20 krtól kezdve
gyönyörű női blousokat

kaphatni óriási választékban szolid pontos ki-
szolgálás mellett

FLEGMAN ÁRMIN divattárában
Nagyvárad, Benter-ter.

Az árverési küldöttség elnökétől

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbí-
zás folytán 1902. év december hó 10 ik nap-
ján d. e. 10 órakor a városház nagytermében
árverést tartok a következő bérletekre:

1. A város tulajdonát képező ugynevezett
Laportz malom bérlete. A bérleti idő kezdődik
1903. január hó 1-én s tart hat egymásután
következő éven át. Evi bérösszege 2800 korona.
2. A Zöldfa vendégfogadó alatti 8. sz. bolt-
helyiség bérlete, a bérleti idő kezdődik 1903.
május hó 1-én s tart 6 egymásután következő
éven át, kikiáltási ár 1100 korona évi bérösszeg.
3. A Fekete Sas szálloda alatti 5. és 6.
sz. boltok bérlete, a bérleti idő kezdődik 1903.

május 1-én s tart egymást követő hat éven
át, kikiáltási ár az 5. sz. boltnál 1606 korona,
a 6. sz. boltnál 2800 korona évi bérösszeg.

Árverelni szóval vagy írásban, zárt aján-
lat útján lehet és pedig a 3. tétel alatti bolt-
toknál külön-külön vagy együttesen s a bánat-
pénzt ajánlattevő ehhez képest tartozik letenni.

Bánatpénzül az 1. tétel alatti bérletnél
700 a 2. tétel alattiánál 275. a 3. tétel alattiánál
az 5. sz. boltra 401 kor. 50 fill., a 6. sz. boltra
700 kor. 2 boltra 1101 korona 50 fillér teendő.
A készpénzben vagy óvadékképes értékpapirok-
ban, a bánatpénz zárt ajánlat esetén ahhoz
csatolandó, szóbeli árverők által pedig az ár-
verési küldöttség elnökének kezébe fizetendő
illetve teendő le.

Zárt ajánlatok a fent kitett határidőig
alulírt kezébe adhatók be.

Árverőket tett ajánlatuk azonnal, ellenben
Nagyvárad városát csakis az árverés er-
edménye felett hozandó határozatának jogerőre
emelkedésével kötelezi.

Árverők annak elismeréséül, hogy jelen
hirdetményt s az árverési feltételeket ismerik
s azokat magukra nézve kötelezőknek elfogad-
ják, az árverés megkezdése előtt aláírt tar-
toznak illetve zárt ajánlattevők részéről ezen
körülmény az ajánlatban világosan kiteendő.

Az árverési feltételek a hivatalos órák
alatt hivatalos helyiségben megtekinthetők.
Nagyvárad, 1902. november hó 25-én.

Komlóssy József,

jogügyi és gazdasági
tanácsnok,
mint az árverési küldöttség
elnöke.

56

Amerikai áruház

Fő-utca,
színházi Bazár-épület.

Előleges jelentés!

E héten a karácsonyi vásár kezdetét vette. Óriási halmaz áruk érkeztek, a melyek
bámulatos olcsó árak mellett lesznek eladva.

Minden rőfös-árakban meglepő nagy választék!

Különös figyelmet érdemel: az a nagymennyiségű selyem-,
szövet-, flanel- és barchend-
maradékok, a melyek most

eladásra kerülnek

minden elfogadható olcsó árban

s így

karácsonyi ajándékoknak

igen alkalmasak!

13